

NORGES HØYESTERETT

Den 15. april 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Bergh og Hellerslia i

HR-2024-693-U, (sak nr. 24-037686STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Daniel Storrvik)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens fellende dom for medvirkning til kroppsskade, jf. straffeloven § 273, jf. § 15.
- (2) A, født 00.00.2001, ble 25. januar 2022 sammen med B tiltalt for å ha skadet en annens kropp eller medvirket til dette, jf. straffeloven § 273, jf. § 15.
- (3) Grunnlaget er beskrevet slik i tiltalen:

«Mandag 1. november 2021 ca. kl. 22.00 på --- i Oslo stakk han fornærmede C i høyre lår og høyre hånd ved bruk av en kniv med 20 cm langt knivblad, eller medvirket til dette. C ble påført et ca. 4-5 cm langt kutt på baksiden av låret som måtte sys med 4 sting, et ca. 3 cm langt kutt på innsiden av låret som måtte sys med 3 sting, samt mindre kutt på lang- og ringfinger på høyre hånd som måtte sys med et ukjent antall sting. C var innlagt på Ullevål sykehus i perioden 01. til 03. november 2021.»
- (4) Straffesakene mot de to tiltalte ble behandlet separat.
- (5) For så vidt gjaldt A, avsa Oslo tingrett 2. juni 2023 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.2001, frifinnes.»
- (6) Dommen ble avsagt under dissens, da fagdommeren stemte for domfellelse. Fagdommeren tok også dissens med hensyn til oppreisningskravet fremmet av fornærmede.
- (7) Påtalemyndigheten anket. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.

(8) Borgarting lagmannsrett avsa 17. januar 2024 dom med slik domsslutning

« 1. A, født 00.00.2001, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273, jf. § 15 til fengsel i 120 – etthundreogtyve – dager. Dommen er en tilleggsdom til forelegg 7. oktober 2023 og 4. desember 2023, jf. straffeloven § 82.

Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager, jf. straffeloven § 83 første ledd

2. A, født 00.00.2001, dømmes til å betale 20 000 – tjuetusen – kroner i oppreisningserstatning til C innen 2 – to – uker fra forkynningen av dommen. Ansvar er et solidaransvar med B, født 00.00.2002, jf. Oslo tingretts dom 1. april 2022 i sak nr. 22-013296MED-TOSL/02.

3. Saksomkostninger idømmes ikke.»

(9) Lagmannsrettens dom ble avsagt under dissens. Mindretallet bestod av to meddommere for så vidt gjaldt skyldspørsmålet og én meddommer for så vidt gjaldt oppreisningskravet.

(10) A har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens lovanvendelse. Det gjøres i korte trekk gjeldende at lagmannsretten har lagt til grunn en for lav terskel til domfellelse for medvirkning. Det vises til at A ikke hadde tid eller mulighet til å områ seg og ta aktivt stilling til situasjonen, men at han var tilskuer til en slåsskamp og fikk en sekk i fanget. At det sistnevnte faktisk gjorde det lettere for gjerningspersonen, kan etter omstendighetene ikke være nok til å statuere medvirkningsansvar. Heller ikke As etterfølgende opptreden kan lede til ansvar.

(11) *Påtalemyndigheten* har anført at anken ikke bør tillates fremmet, jf. straffeprosessloven § 323. Det anføres at det ikke hefter feil ved lagmannsrettens lovanvendelse, og vises til at også faktiske handlinger kan utgjøre psykisk medvirkning.

Høyesteretts ankeutvalgs syn på saken:

(12) A har ankerett til Høyesterett siden han ble frifunnet i tingretten. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Nektelsesbeslutningen skal i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.

(13) For å kunne dømmes for psykisk medvirkning, kreves at tiltalte «positivt har tilskyndet til handlingen eller styrket gjerningspersonens forsett», jf. Rt-2014-930 avsnitt 11. Det er ikke tilstrekkelig at tiltalte var til stede da handlingene ble begått og ikke tok avstand fra dem, jf. Rt-1987-699. Også faktiske handlinger kan oppfylle vilkåret for psykisk medvirkning hvis tiltalte ved sin handlemåte har styrket gjerningspersonens forsett, jf. HR-2018-387-U avsnitt 16.

(14) Lagmannsrettens flertall kom til at tiltalte A er skyldig i psykisk medvirkning til den kroppsskaden hovedmannen B påførte fornærmede C da han ble jaget opp en rulletrapp til ankomsthallen på X. Skaden bestod av et ca. fire til fem cm langt kutt på baksiden av låret, og et ca. tre cm langt kutt på innsiden av låret.

- (15) Ved bedømmelsen av det faktiske hendelsesforløpet fant flertallet det bevist at tiltalte, etter at B i en første hendelse hadde stukket C i fingrene med kniv, «gikk mot B og strakk ut høyre hånd for å overta sekken som B bar i sin venstre hånd mens B hadde kniven i høyre hånd». Videre fant flertallet det bevist at tiltalte deretter «løp tett bak B da han jaget C opp rulletrappen før han kuttet/stakk ham i låret med kniven». På dette grunnlaget kom flertallet til at tiltalte A:

«både ved å overta sekken samt ved å løpe tett bak B mens han jaget C umiddelbart før knivstikkingen, med dette styrket Bs forsett om å skade C og at A var klar over dette. A var etter flertallets syn ikke bare passivt til stede da kroppsskaden ble begått, men han solidariserte seg med den. Flertallet finner på denne bakgrunn at hans opptreden oppfyller kravet til psykisk medvirkning ved å styrke Bs forsett.»

- (16) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at flertallets bedømmelse av at As handlemåte oppfyller kravet til psykisk medvirkning, klart bygger på en riktig rettsanvendelse. Anførlene om at lagmannsrettens flertall har lagt til grunn et for lavt krav til slik medvirkning, kan etter dette klart ikke føre frem. Den blir derfor nektet fremmet, jf. § 323 første ledd tredje punktum.
- (17) Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.
- (18) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Thom Arne Hellerslia
(sign.)